DOI: 10.14746/sh.2016.25.4.007

Sensus Historiae
ISSN 2082–0860
Vol. XXV (2016/4)
s. 109-117

Paweł Bielicki
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Instrumenty polityki rosyjskiej w konflikcie syryjskim — cz. II

Interesy ekonomiczne Rosji w Syrii

Istotnym aspektem przedstawianych rozważań są rosyjskie interesy ekonomiczne w Syrii, ściśle powiązane z interesami politycznymi. Należy wymienić kilka czynników gospodarczych, dla których utrzymanie rządów B. Asada w Syrii jest dla Kremla najważniejsze w geopolitycznej rozgrywce. Po pierwsze, z racji podkreślanego w niniejszej analizie faktu, że Syria jest dla Rosji ostatnim przyczółkiem na Bliskim Wschodzie, Moskwa przez ostatnie 25 lat umorzyła syryjskie kredyty o wartości 15,4 mld dolarów oraz udzieliła kolejnych pożyczek w wysokości 3 mld dolarów[1]. Fakt niespłacania przez Damaszek wymienionych kwot, pomimo poważnych turbulencji gospodarczych w samej Rosji, przyjmowany jest przez W. Putina z obojętnością, gdyż zdaje sobie on sprawę z roli Syrii w utrzymaniu mocarstwowej pozycji Rosji. O znaczeniu Syrii w polityce Kremla świadczy fakt, że w 2009 r. całkowita wartość inwestycji w tym kraju wynosiła 19,4 mld dolarów[2]. Po drugie, ujmując się militarnie za rządem w Damaszku, Rosja liczy też, że za pomocą włączenia się lotnictwa w przebieg konfliktu i wzrostu napięcia międzynarodowego na Bliskim Wschodzie, uda doprowadzić się do poprawy koniunktury na światowych rynkach ropy naftowej. Usprawiedliwione będzie postawienie tezy, że władze w Moskwie kalkulowały na powtórzenie działań

[1] Ł. Fyderek, *Ankara i Rijad patrzą na Moskwę,* „Nowa Europa Wschodnia", nr 6, listopad-grudzień 2015, s.14.

[2] M. Połoński, *Czy Rosja będzie głównym rozgrywającym na Bliskim Wschodzie?* http://www.defence24.pl/259196,czy-rosja-bedzie-glownym-rozgrywajacym-na-bliskim-wschodzie, dostęp — 13.04.2016.

krajów OPEC, jakie miały miejsce w grudniu 1973 r. po spotkaniu w Teheranie, dwa miesiące po wojnie Jom Kippur. Wówczas członkowie tej organizacji podjęli decyzję o zrewidowaniu ceny ropy z 5,12 do 11,66 dolarów za baryłkę. Ustalenia OPEC miały bardzo negatywne implikacje dla amerykańskiego społeczeństwa. Gwałtowny wzrost cen czarnego paliwa przyczynił się do ogólnoświatowego kryzysu i pogorszenia się sytuacji ekonomicznej m.in. Stanów Zjednoczonych z uwagi na korzystanie przez Amerykanów z paliwożernych samochodów, jednocześnie posiadających paliwo w nieograniczonych ilościach[3].

Rachuby Kremla w kwestii wzrostu cen ropy na światowych rynkach okazały się bezzasadne. O ile w początkowym okresie nalotów — na przełomie września i października 2015 r. cena ropy wahała się w granicach 56 dolarów za baryłkę, to na początku 2016 r. spadła do poziomu 30 dolarów. Niższe dochody z cen tego surowca w porównaniu z oczekiwaniami Kremla spowodowały konieczność cięć w administracji publicznej w wysokości 700 miliardów rubli[4].

Opisując politykę rosyjską w Syrii, chciałbym się przyjrzeć problemowi często pomijanemu w większości komentarzy dotyczących wydarzeń w Syrii. Dotyczy on całkowicie sprzecznych dążeń ekonomicznych wszystkich stron konfliktu. Kluczowy będzie w tej mierze podział na interesy państw Zatoki Perskiej z jednej strony, Rosji i Iranu z drugiej oraz Turcji jako samodzielnego gracza z trzeciej. Wspólny mianownik wszystkich tych krajów sprowadza się do importu ropy naftowej i gazu ziemnego. Zarówno Rosja, jak i Iran dążyły przez długie lata do większego zintegrowania ze sobą Turcji poprzez gazociąg Turkish Stream, mający połączyć Rosję z Turcją, i Persian Pipline mającego konsolidować ją z Iranem. Prezydent Turcji Recep Erdogan i jego administracja podnosili sprzeciw wobec tych projektów ze względu na przedstawiane przez Saudyjczyków i Katarczyków obietnice przesyłania taniego gazu[5]. Projekt Turkish Stream został zawieszony przez Rosjan ze względu na zestrzelenie przez Turków rosyjskiego samolotu. Z czasem może okazać się dla Kremla niepotrzebny. Należy nadmienić, że Rosjanie systematycznie rozbudowują infrastrukturę dla wydobywania morskich złóż gazu ziemnego odkrytych na wodach terytorialnych Syrii, niedaleko rosyjskiej bazy w Tartus

[3] A. Purat, *Kryzysy polityczne i gospodarcze w rejonie Zatoki Perskiej i ich znaczenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego współczesnego świata,* [w:] Kryzys. Jego geneza i konsekwencje na przestrzeni dziejów, A. Kotowski (red.), Wydawnictwo Naukowe UKW, Bydgoszcz 2013, s. 120.

[4] *Czego tak naprawdę Rosjanie szukają w Syrii? Analiza,* http://forsal.pl/artykuly/924345,wojna-w-syrii-rosja-usa-moskwa-czego-rosjanie-szukaja-w-syrii-analiza.html, dostęp — 29.04.2016.

[5] R. Żurek, *O co walczy Rosja w Syrii,* http://pikio.pl/o-co-walczy-rosja-w-syrii/, dostęp — 17.03.2016.

oraz dążą wszelkimi środkami do powstrzymania ekspansji ISIS w tym rejonie. Nieprzypadkowo największa intensyfikacja nalotów skupiła się w pobliżu Tartus oraz Latakii[6]. Zdając sobie sprawę z przejmowania przez Państwo Islamskie kolejnych gazociągów oraz terenów roponośnych i zarobku płynącego z tego tytułu tj. według nieoficjalnych danych, około miliona dolarów dziennie[7], Kreml próbuje osłabić to źródło finansowania ISIS, poprzez ataki na instalacje naftowe i cysterny terrorystów[8].

W kontekście interesów gospodarczych Rosji w Syrii warto wspomnieć także o tym, że dla władz rosyjskich kraj ten to ważny obszar tranzytowy na drodze spedycji gazu z Arabii Saudyjskiej, Kataru i Kuwejtu. Nie wyrażając zgody na budowę przez te kraje rurociągów przed wybuchem Arabskiej Wiosny, prezydent Syrii chronił rosyjski monopol na dostawę ropy i gazu na obszar europejski. Już kwestia budowy tylko gazociągu do Europy Zachodniej z Kataru stoi w sprzeczności z dążeniami Kremla do dominacji gazowej w Europie i może z czasem doprowadzić do spadku znaczenia Gazpromu jako monopolisty w dostarczaniu błękitnego paliwa. W 2010 r., ulegając sugestiom Rosji, syryjski prezydent zgodził się na stworzenie alternatywnego rurociągu Iran — Irak — Syria, poprzez który Moskwa, m.in. poprzez port Latakia, miałaby możliwość kontrolowania importu gazu do Europy z Iranu, regionu Morza Kaspijskiego i Azji Środkowej[9]. Choć rosyjski ekspert Państwowego Funduszu Bezpieczeństwa Energetycznego, Igor Juszkow uważa, że obecnie temat budowy gazociągu z Kataru jest nieaktualny, to z czasem nie należy wykluczyć możliwości powrotu do realizacji tego przedsięwzięcia. Uważa on, że syryjski prezydent, odrzucając projekt gazociągu w latach 2011–2012, ochraniał rosyjskie interesy nie tylko na Bliskim Wschodzie, ale także w Europie. Analityk zaznacza, że Katar oraz Arabia Saudyjska, reprezentujące sunnicki odłam islamu, są jednymi z głównych orędowników finansowania radykalnych grup islamistycznych, przeciwnych syryjskiemu prezydentowi, który reprezentuje szyitów[10].

---

[6] *W Syrii chodzi o gaz,* http://blogpublika.com/2015/10/03/w-syrii-chodzi-o-gaz/, dostęp — 16.04.2016.

[7] K. Moskwik, A. Ujazdowski, *Syryjska ropa napędza Państwo Islamskie*, http://biznesalert.pl/syryjska-ropa-napedza-panstwo-islamskie/, dostęp — 14.04.2016.

[8] *Rosyjskie naloty na cysterny terrorystów. Moskwa chce odciąć źródła finansowania ISIS,* http://wiadomosci.dziennik.pl/swiat/artykuly/505928,rosyjskie-samoloty-atakuja-w-syrii-cysterny-terrorystow-zniszczono-ponad-500-ciezarowek.html — dostęp 17.04.2016.

[9] N. Ahmed, *The US- Russia gas pipeline war in Syria could destabilise Putin,* http://www.middleeasteye.net/columns/us-russia-gas-pipeline-war-syria-could-destabilise-putin-103505758, dostęp — 16.04.2016.

[10] *Syryjskie zagrożenia Gazpromu to szansa dla Europy i Polski,* http://biznesalert.pl/syryjskie-zagrozenia-gazpromu-to-szansa-dla-europy-i-polski/, dostęp — 20.03.2016.

W nawiązaniu do przedstawionych informacji, widać, że zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Rosji jest jednym z ważniejszych czynników, z powodu których w dalszym ciągu jest ona zdecydowana bronić pozycji syryjskiego dyktatora. Pomimo sugestii saudyjskiej monarchii, a konkretnie księcia Bandara bin Sultana, szefa wywiadu Arabii Saudyjskiej, wyrażanych jeszcze w 2013 r. wobec strony rosyjskiej, o porzuceniu Asada oraz swojej gotowości do kompromisu w sprawie ustalenia cen gazu i ropy, Putin miał powiedzieć - „Nasze stanowisko wobec Asada nigdy się nie zmieni. Wierzymy, że ten syryjski reżim jest najlepszym rzecznikiem narodu syryjskiego, a nie ci wątrobożercy”[11], mając na myśli wszelką antyasadowską opozycję — zarówno bardziej wstrzemięźliwe w wyznawanej ideologii ugrupowania, jak i stronnictwa radykalne.

Kwestia rosyjskich interesów ekonomicznych w Syrii stanowi oprócz problemów politycznych istotny element prowadzenia aktywnej polityki poszerzania wpływów na świecie. Nie sposób jednak pominąć problemu militarnego, pośrednio powiązanego z dwoma poprzednimi aspektami.

Rosyjskie interesy militarne w Syrii

Strategia polityki rosyjskiej na Bliskim Wschodzie jest zależna od sytuacji militarnej Rosji. Zainicjowanie przez Kreml nalotów w Syrii, pomimo skierowania ich głównie wobec umiarkowanej opozycji antyasadowskiej, przyczyniło się do zrealizowania kilku celów, o których mowa w dalszej części tekstu.

Interwencja w Syrii stała się dla Putina okazją do przetestowania skuteczności własnych sił zbrojnych i sprawdzenia efektów wdrażanych od początku urzędowania rosyjskiego prezydenta programów modernizacyjnych armii. Zmiany w rosyjskim wojsku i jego unowocześnienie, podyktowane chęcią wywierania nacisku na Zachód, oraz nieposłuszeństwo wobec Kremla krajów Europy Środkowo-Wschodniej nabrały przyspieszenia po wojnie rosyjsko-gruzińskiej z sierpnia 2008 r. Warto zwrócić uwagę na obszerną analizę doktryny militarnej Rosji, przedstawioną przez Gustava Gressla. W jego opinii, pomimo dotychczasowej słabości rosyjskiej armii w akcjach ofensywnych, poważny niepokój wzbudza agresywny charakter rosyjskich ćwiczeń wojskowych w 2009 r., 2013 r. oraz 2015 r., kiedy to ćwiczono symulację ataku na Polskę i kraje bałtyckie[12]. Kremlowi brakuje jednak skuteczności w działaniach

[11] A. Maksymowicz, *Syria. Wojna o gaz i ropę naftową*, http://e-civitas.pl/syria-wojna-o-gaz-i-rope-naftowa-list-do-redakcji/, dostęp — 29.04.2016.

[12] G. Gressel, *Cicha rewolucja militarna Rosji. Co to znaczy dla Europy?* https://wszystko-conajwazniejsze.pl/gustav-gressel-cicha-rewolucja-militarna-rosji-co-to-znaczy-dla-europy/, dostęp — 10.04.2016.

militarnych w regionach świata niegraniczących bezpośrednio z Rosją ze względu na zbyt duże oparcie się na artylerii czołgowej oraz rakietowej, a nie na bezpośrednim wsparciu powietrznym. Samoloty wojskowe potrzebują określonych baz powietrznych blisko Syrii, których Rosja nie posiada. Dodatkowym czynnikiem utrudniającym kampanię wojskową jest oparcie rosyjskich sił zbrojnych na żołnierzach z poboru, a nie na armii zawodowej. Zdaniem autora, z uwagi na niskie poparcie społeczeństwa rosyjskiego dla interwencji w Syrii Kreml będzie zmuszony częściowo ograniczyć swoją obecność wojskową w jej granicach[13]. W analizach zwracano też uwagę na sprawność przemieszczania się rosyjskich sił powietrznych, m.in. Su-24 i Su-30, za pomocą mostu powietrznego poprzez Iran i Irak, z pominięciem Bułgarii, która na prośbę Amerykanów, odmówiła zgody na korzystanie z własnej przestrzeni lotniczej przez Rosję[14].

Pomimo skupienia się Rosjan w swoich działaniach w Syrii na przedstawicielach umiarkowanej opozycji wobec rządu w Damaszku oraz milczącego przyzwolenia na destabilizującą działalność Państwa Islamskiego w Europie Zachodniej, Kreml nie może sobie pozwolić na jego istnienie w dłuższym przedziale czasowym. Według Olivera Hanne oraz Tommy'ego Flichy de la Neuville, autorów jednej z pierwszych książek dotyczących Państwa Islamskiego, poważnym problemem dla Rosji może się okazać eksport konfliktu m.in. w Iraku na Kaukaz, gdzie istnieją środowiska radykalnych muzułmanów. Nalegając na kampanię lądową przeciwko ISIS, Moskwa uzasadnia ją problemami z islamistami na własnym terytorium po dwóch wojnach czeczeńskich. Z niepokojem zostało w Moskwie przyjęte też utworzenie w marcu 2014 r. Emiratu Kaukazu i skierowane wprost do Putina wezwanie członków ISIS, nagrane w bazie lotniczej Tabka z Syrii, wzywające do „wyzwolenia Kaukazu oraz promowania dżihadu"[15]. Rzeczywiste zagrożenie terroryzmem jest więc bezwzględnie wykorzystywane przez Kreml jako pretekst do zaostrzenia represyjnej polityki wewnętrznej i prześladowania opozycji politycznej w imię „walki z terroryzmem" oraz szantażowanie zachodniej opinii publicznej koniecznością współpracy z Moskwą w celu zwalczenia islamskiego fundamentalizmu. Nie ulega jednakże wątpliwości, że upadek Asada i przejęcie pełni władzy w Syrii przez ISIS będzie oznaczało ewakuację baz wojskowych, na czele z bazą mary-

[13] *Ibidem*.

[14] R. Żurek, *O co walczy Rosja w Syrii*, http://pikio.pl/o-co-walczy-rosja-w-syrii/, dostęp — 17.03.2016.

[15] O. Hanne, T.Flichy de La Neuville, *Państwo Islamskie. Geneza nowego kalifatu*, Wydawnictwo Akademickie DIALOG, Warszawa 2015, s. 147-148.

narki wojennej w Tartus, powstałą jeszcze w 1971 r.[16]. Niekorzystnej sytuacji militarnej dla Kremla nie zmieni obecność Floty Czarnomorskiej, gdyż jej czynne zaangażowanie wymaga konieczności pokonania cieśnin czarnomorskich, które przepłynąć mogą jedynie jednostki nawodne oraz pomocnicze. Warty zasygnalizowania jest fakt, że dotychczasowe rosyjskie operacje na Morzu Śródziemnym charakteryzowały się wzmożoną aktywnością Floty Bałtyckiej, gdyż stacjonuje ona na terenie bazy w Tartus i z tego względu dysponuje odpowiednim zapleczem logistycznym[17].

Obszerną analizę wojskowego kontyngentu Rosji w Syrii przedstawił wspomniany wcześniej Andrzej Wilk. Według niego, od września 2015 r. Rosja zaangażowała w ten konflikt w sumie kilka tysięcy żołnierzy Sił Powietrzno-Kosmicznych, Marynarki Wojennej i Wojsk Powietrznodesantowych. Najliczniej reprezentowana jest Marynarka Wojenna, mająca zabezpieczać kontyngent na terenie Syrii z pomocą stacjonującej na Morzu Śródziemnym Floty Czarnomorskiej. Ponadto jednostki Flotylli Kaspijskiej mogą przeprowadzać uderzenia na poszczególne cele w Syrii. Najważniejszy ośrodek zgrupowania wojsk rosyjskich stanowi rozmieszczony w bazie Chmejnim kontyngent Sił Powietrzno-Kosmicznych. Według Wilka, owe siły w pierwszych dwóch miesiącach wojny stanowiły w sumie 34 samoloty bojowe, 10 śmigłowców oraz 11 samolotów i śmigłowców monitorujących prowadzone działania. Od połowy listopada ubiegłego roku nastąpiło zwiększenie liczebności sił wojskowych Rosji zarówno w Chmiejnim. W pierwszych dwóch miesiącach 2016 r. rosyjski kontyngent był rozbudowany najbardziej, kiedy to na terenie Syrii stacjonowało około 80 samolotów i śmigłowców, wyrzutnie rakiet obrony przeciwlotniczej, np. S-400 oraz systemy walki radioelektronicznej[18]. W połowie marca zostały wycofane samoloty Su-34 i Su-24 oraz szturmowe Su-25, ale ich część nadal wspiera syryjskiego prezydenta, m.in. w nalotach lotniczych w okolicach miasta Tandyr. W opinii Wilka wycofanie części kontyngentu nie dotyczy jego najważniejszych modułów, gdyż zakres funkcjonowania baz w Tartus i Chmejnim nie będzie w niczym ograniczony. Według eksperta, kwestią otwartą będzie obecność w Syrii wielozadaniowych samolotów myśliwskich Su-35S i Su-30SM, mogących prowadzić ataki na cele naziemne oraz maszyn Su-27SM i rozpoznania Tu-214 R i Ił- 20M1. Pozostaną pododdziały piechoty morskiej i wojsk powietrzno-desantowych, obrony powietrznej i walki radioelektronicznej oraz rosyjscy instruktorzy i do-

[16] T. Iwiński, *Tajemnica ostatniej bazy ZSRR. To „przykrywka"*, http://www.iwinski.pl/publikacja/onetpl-tajemnica-ostatniej-bazy-zsrr-to-przykrywka-15102012, dostęp — 25.04.2016.

[17] P. Kular, *Nasilenie rosyjskich działań w Syrii,* http://www.nowastrategia.org.pl/nasilenie-rosyjskich-dzialan-w-syrii/, dostęp — 09.04.2016.

[18] A.Wilk, *Redukcja rosyjskiego kontyngentu w Syrii,* http://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2016-03-16/redukcja-rosyjskiego-kontyngentu-w-syrii-, dostęp — 04.04.2016.

radcy[19]. Zdaniem analityka, interwencja wojskowa Rosji w Syrii stanowi cel propagandowy, mający w założeniu osłabić wszystkich oponentów reżimu Asada i zaprezentować Rosję jako równoprawnego gracza na arenie międzynarodowej.

Podsumowanie

Temat polityki rosyjskiej w Syrii i jej całościowych aspektów czeka na całościowe opracowanie. Mam świadomość, że w najbliższym czasie holistyczne uregulowanie sporu w Syrii nie będzie możliwe ze względu na kontradyktoryczne interesy wszystkich ważniejszych graczy — USA, Rosji, Syrii, Turcji, Iranu, Iraku, Arabii Saudyjskiej, Kurdów, Chin, Izraela, umiarkowanej opozycji w Syrii oraz wreszcie Al-Kaidy i Państwa Islamskiego. Zmagania tych podmiotów, w tym obszarze, zakładają niechęć każdej ze stron do trwałego rozejmu i odbudowy kraju. W artykule poruszyłem kwestię interesów rosyjskich w Syrii, ale należy zaznaczyć, że każde wyżej wymienione państwo i poszczególne stronnictwa mają na względzie swoje wyłącznie partykularne interesy. Polityka Putina w Syrii przybiera wymiar fundamentalny. Jest ona przykładem bezwzględnej realizacji, za cenę wielu istnień ludzkich, rojeń o powrocie na arenę światową. Z dzisiejszego punktu widzenia nie ulega wątpliwości, że otwarte wejście Rosjan w konflikt syryjski ułatwiło Putinowi powrót na zagraniczne salony, pomimo złej reputacji m.in. za sprawą nierozwiązanego konfliktu rosyjsko-ukraińskiego czy zakończonego niedawno dochodzenia w sprawie śmierci Aleksandra Litwinienki. Wymowny jest fakt, że brytyjski premier David Cameron w rozmowie z Putinem nie odniósł się do ustaleń brytyjskiego wymiaru sprawiedliwości w tej sprawie, a główna oś dialogu obu polityków dotyczyła nalotów rosyjskich w Syrii i zaprzestania przez rosyjskie lotnictwo bombardowaniu obiektów cywilnych[20].

Z chwilą pogorszenia relacji rosyjsko-syryjskich państwo Putina straci ostatni pewny punkt zaczepienia na Bliskim Wschodzie. Mimo polepszania się relacji Rosji z Irakiem i z Iranem trzeba zauważyć, że oba te państwa dążą do niezależności od głównych mocarstw i ekspansywna polityka Putina stanowi w ich ocenie zagrożenie. Rosyjski prezydent, świadomy tych zależności, nie będzie podejmował próby bezpośredniego podporządkowania sobie obu

[19] *Ibidem*.

[20] T. Sculthorpe, *David Cameron speaks to Putin for the first time since he was accused of ordering the Litvinenko assassination to plead with the Russians to end civilian bombing in Syria,* http://www.dailymail.co.uk/news/article-3476538/David-Cameron-speaks-Putin-time-accused-ordering-Litvinenko-assassination-plead-Russians-end-civilian-bombing-Syria.html#ixzz42AErPsOM, dostęp — 06.03.2016.

tych państw, lecz będzie konsekwentnie zabiegał o utrzymanie z nimi sojuszniczych kontaktów.

W obliczu napięć występujących w stosunkach z Arabią Saudyjską i przede wszystkim z Turcją, Rosja nie może sobie pozwolić na utratę poparcia Damaszku. Natomiast dla Asada rosyjskie wsparcie zarówno militarne, jak i ekonomiczne, umożliwia utrzymanie zdobytych pozycji, a w długoterminowej perspektywie zwiększa jego szansę na ostateczne wygranie wojny. Przy utrzymaniu dotychczasowego stanu rzeczy, nieunikniona stanie się, zresztą już częściowo realizowana, perspektywa dojścia do porozumienia Stanów Zjednoczonych z rządem w Damaszku i ograniczona koordynacja wzajemnych działań amerykańskich z Rosjanami, mających na celu zdobycie nieformalnej stolicy Państwa Islamskiego, Raqqi. Chociaż waszyngtońska administracja w osobie rzecznika Pentagonu, Petera Cooka odmówiła komentarza w tej sprawie, to rosyjski wiceminister spraw zagranicznych Oleg Syromolotov potwierdził, że wojskowi obu krajów dyskutują o „konkretnych aspektach" możliwej koordynacji działań na rzecz wyzwolenia miasta[21]. Modyfikację rosyjskiego podejścia do walki z ISIS należy tłumaczyć nie tyle rosnącym zagrożeniem terytorium Rosji ze strony islamskich fundamentalistów, co próbą manipulacji państwami zachodnimi i odebraniem im argumentu, że rosyjskie siły atakują wyłącznie umiarkowaną opozycję w Syrii.

Z czasem może być realny scenariusz częściowego uniezależnienia się syryjskiego prezydenta od Rosjan. Asad jest świadomy rosyjskiej determinacji w obronie jego władzy może w przyszłości wysuwać bliżej nieokreślone żądania ekonomiczne i wojskowe, trudne do spełnienia dla Kremla w przyszłości. Rosja nie może sobie pozwolić na porażkę w Syrii także ze względów prestiżowych. Mozolnie odbudowywana pozycja wielkiego sąsiada Polski na Bliskim Wschodzie po prawie dwóch dekadach całkowitej dominacji Stanów Zjednoczonych i innych państw w tym regionie, może zostać bardzo poważnie nadszarpnięta w przypadku odsunięcia Asada od władzy. Państwa umiarkowanie przychylnie nastawione do Moskwy, m.in. Irak czy Iran, mogłyby dojść do wniosku, że zacieśnienie relacji z Rosją jest bezcelowe ze względu na jej niedostateczną siłę w relacjach międzynarodowych i niezdolność do militarnej ich obrony w sytuacji bezpośredniego zagrożenia ze strony Państwa Islamskiego. Ponadto uległby znacznemu pogorszeniu wizerunek Rosji wśród europejskich radykalnie prawicowych struktur politycznych, wspieranych finansowo przez Rosję m.in. Frontu Narodowego czy Alternatywy dla Niemiec. Istnienie tych antyimigranckich organizacji i ich możliwe zwycięstwo w wyborach prezydenckich we Francji czy parlamentar-

[21] H. Meyer, *Russia and U.S. Near De Facto Alliance in Syria,* http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-04-06/raqqa-siege-in-sight-as-russia-u-s-proxies-plan-pincer-move — dostęp 08.04.2016.

nych w Niemczech może dla Kremla w przyszłości okazać się z jednej strony zbawienne i pomoże skuteczniej wdrażać w życie plany wywierania wielowymiarowych nacisków na państwa zachodnie, ale z drugiej strony osłabienie wizerunku Moskwy może oznaczać dla tych ugrupowań konieczność znalezienia nowego protektora, bardziej stabilnego, a przede wszystkim skorego do czynnego finansowania ich działalności. Dlatego sytuacja polityczna w Europie Zachodniej będzie w głównej mierze oddziaływała na przyszłą politykę rosyjską w Syrii oraz na całym obszarze Bliskiego Wschodu.

Paweł Bielicki

Instruments of Russian Policy in the Syrian Conflict — Part II

Abstract

The subject of my article is an attempt to present political, economic and military, for which thanks to Russian Federation affects the current situation in Syria.

At the outset I performed an analysis of Soviet and the Russian-Syrian since the early fifties of the twentieth century until the outbreak of the Arab Spring at the turn of 2010. and 2011. Subsequently I traced political instruments of Russian policy in the country ruled by President Assad, which can include, among others, gradual reduction of military operations in eastern Ukraine and the Russian president's strive for to return to the international arena.

In next part of my contemplate I bring up economic issues, especially in the energy sector, affecting the efforts of President Putin to defend the power of the leaders in Syria. Furthermore, the objective of my work is to present the potential of military forces, used by the Russian side in the Syrian campaign.

In summary, I would to answer the question of whether the Russian government in achieving its founding in Syria, and also try to make a reference to the possibility of containment the conflict in the mentioned above country.

Keywords: instruments, politics, Russia, Syria, Putin, Assad, Ukraine, ISIS, Turkey.